

Шаяхмет Ақылбек Қожаұлы 1951 жылы Қостанай облысы Жітіқара ауданы Забеловка ауылында дүниеге келген. Қазақ мемлекеттік университетін, Мәскеу әдебиет мемлекеттік өнер және мәдениет институтын, журналистика факультетін бітірген.

1982 жылдан бастап Қостанай телерадиокомпаниясының редакторы. 1986 жылдан Қазақстан Жазушылар одағының Қостанай және Торғай облыстары бойынша әдеби кеңесшісі, «Қазақ тілі» халықаралық қоғамының Қостанай облыстық ұйымының басқарма төрағасы.

1994 жылы Қостанай облыстық тілдер басқармасы бастығының орынбасары болып тағайындалды. Облыстық ұлттық саясат комитеті төрағасының орынбасары, облыстық мәдениет басқармасы бастығының орынбасары, облыстық білім департаменті директорының орынбасары, Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінің қазақ және орыс филологиясы институтының директоры, журналистика факультетінің деканы қызметтерін атқарған.

Ақылбек Шаяхмет 1983 жылдан КСРО Жазушылар одағының мүшесі. Қазақстан Жазушылар одағы басқармасының мүшесі. Дүниежүзілік 1-ші және 3-ші қазақтар құрылтайының, Қазақстан халықтары республикалық форумының делегаты, Қазақстан Республикасы халықтары Ассамблеясының мүшесі болды.

Қостанай жастар ұйымы сыйлығының, Бүкілодақтық көркемөнерпаздар шығармашылығы фестивалінің лауреаты, Бұқар жырау, Бейімбет Майлин, Нұржан Наушабайұлына арналған республикалық ақындар мүшәйрасының (мүшайралар) жеңімпазы, «Ана тілі» газеті сыйлығының лауреаты. «Астана-Бәйтерек» және «Дарабоз» республикалық конкурстарының жеңімпазы. «Дала қоңырауы» газетінің бірінші редакторы және құрылтайшысы болған. 30 кітаптың авторы, оның ішінде танымал «Пирамида», «Менің орбитам», «Жер-бесік» кітаптары бар.

Драматургия жанрында да жемісті жұмыс істеп келеді. Ақын-импровизатор Ақсұлу Орысбайқызына арналған «Ақсұлу» драмалық поэмасы Қазақ радиосының алтын қорына қабылданды. Ахмет Байтұрсыновқа арналған «Алғыс пен қарғыс немесе жарық пен Көлеңке» пьесасы және «Таза бұлақ», «Шоқанның шері» пьесалары драматургтің қаламына тиесілі. Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған кітаптардың авторы, олардың кейбір шығармалары оқулықтарға енгізілген.

Ақын Расул Гамзатов, Якуб Колас, Иван Драч, Арсений Тарковский, Солтүстік Кавказ ақындарының өлеңдерін қазақ тіліне аударған. Қоғам қайраткері Елдес Омарұлының өмірі туралы деректі повесть шығарды. Ақын Нұржан Наушабайұлының «Алаш» кітабын шығарды.

А.Қ. Шаяхмет — филология ғылымдарының кандидаты, доцент. «Типологиялық жүйелілік поэзиялық және шешендік шеберлігі (Қостанай өңірінің мысалдарында)» тақырыбында диссертация қорғады, ол қазіргі заманғы әдебиеттанудың өзекті мәселелеріне арналған.

«Ахмет Байтұрсынов», «Мәдениет қайраткері», «Құрметті журналист» медальдарымен, «Тіл жанашыры» төсбелгісімен, «Құрмет» орденімен, «Ерең еңбегі үшін» медалімен, «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл», «Қазақстан халқы ассамблеясына 20 жыл», «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 25 жыл» мерекелік медальдарымен марапатталған.

Қостанай облыстық мәслихатының 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 558 шешімімен А.Қ. Шаяхметке «Қостанай облысының Құрметті азаматы» атағы берілді.

Шаяхмет Ақылбек Қожаұлы родился в 1951 году в селе Забеловка, Житикаринского района Костанайской области. Окончил Казахский государственный университет, Московский литературный государственный институт искусства и культуры, факультет журналистики.

С 1982 года - редактор Костанайской телерадиокомпании. С 1986 года литературный консультант Союза писателей Казахстана по Костанайской и Торгайской областям, председатель правления Костанайской областной организации международного общества «Қазақ тілі».

В 1994 году назначен заместителем начальника Костанайского областного управления по языкам. Работал заместителем председателя областного комитета по национальной политике, заместителем начальника областного управления культуры, заместителем директора областного департамента образования, директором Института казахской и русской филологии Костанайского государственного университета имени Ахмета Байтурсынова, деканом факультета журналистики.

Ақылбек Шаяхмет член Союза писателей СССР с 1983 года. Член правления Союза писателей Казахстана. Был делегатом Всемирного 1-го и 3-го курултая казахов, республиканского форума народов Казахстана, членом Ассамблей народов Республики Казахстан. Лауреат премии Костанайской молодежной организации, Всесоюзного фестиваля самодеятельного творчества, победитель республиканских поэтических состязаний (мушайры), посвященных Бухару жырау, Беимбету Майлину, Нуржану Наушабайұлы, лауреат премии газеты «Ана тили». Победитель республиканских конкурсов «Астана-Байтерек» и «Дарабоз». Был первым редактором и учредителем газеты «Дала конырауы». Автор 30 книг, среди которых широкоизвестные книги «Пирамида», «Моя - орбита», «Земля-колыбель».

Плодотворно работает и в жанре драматургии. Драматическая поэма «Аксулу», посвященная акыну-импровизатору Аксулу Орысбайкызы принята в золотой фонд Казахского радио. Перу драматурга также принадлежит пьеса «Благодарность и проклятие или Свет и Тень», посвященная Ахмету Байтурсынову и пьесы «Чистый родник», «Печаль Шокана». Автор книг для детей дошкольного возраста, некоторые произведения из них включены в учебники.

Поэт на казахский язык переводил стихи Расула Гамзатова, Якуба Коласа, Ивана Драча, Арсения Тарковского, поэтов Северного Кавказа. Выпустил документальную повесть о жизни общественного деятеля Елдеса Омарұлы. Издал книгу поэта Нуржана Наушабайұлы «Алаш».

А.К.Шаяхмет – кандидат филологических наук, доцент. Защитил диссертацию на тему «Типологическая последовательность поэтического и ораторского мастерства (на примерах Костанайского региона)», она посвящена одной из актуальных проблем современного литературоведения.

Награжден медалями «Ахмет Байтурсынов», «Мәдениет қайраткері», «Почетный журналист», нагрудным знаком «Тіл жанашыры», орденом

«Құрмет», медалью «Ерең еңбегі үшін», юбилейными медалями «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл», «Қазақстан халқы ассамблеясына 20 жыл», «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 25 жыл».

Решением Костанайского областного маслихата № 558 от 10 декабря 2020 года Шаяхмету А.К. присвоено звание «Почетный гражданин Костанайской области».